

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/137/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010946
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3122010946.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Jozefa Janíka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13. októbra 2022 prejednal sťažnosť odsúdeného Q. D., nar. XX.XX.XXXX v D., trvale bytom K. N., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody llava, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37PP/270/2022 zo dňa 22.08.2022 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného Q. D. zamietla, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/57/2019 zo dňa 16.10.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/5/2020 zo dňa 06.10.2020 bol Q. D. odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), b), g) Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/89/2020 zo dňa 14.10.2020 bol Q. D. odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 19 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/8/2022 zo dňa 16.03.2022 bol Q. D. odsúdený pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 415 ods. 1 Tr. por. zamietnutý návrh odsúdeného o podmieňané prepustenie z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zhlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení. V písomných dôvodoch sťažnosti obšírne poukázal na to, že nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že by nespĺňal obidve materiálne podmienky pre podmieňané prepustenie. Nesúhlasí ani s hodnotením ústavu na výkon trestu. Pokiaľ ide o jeho porušenie ústavného poriadku, keď sedel na radiátore, jedná sa o negatívny zápis, voči ktorému nie je možné podať nijaký opravný prostriedok. Dodal, že čiastočne negatívna prognóza vedenia riadneho života po prepustení (riziko recidívy) môže byť vyvážená spôsobom kontroly správania odsúdeného v skúšobnej dobe. Prezentoval tiež odhodlanie viesť riadny život po prepustení na slobodu. Súd prvého stupňa v napadnutom uznesení vo vzťahu k jeho osobe riešil hypotetické otázky a nespravodlivo nahliadal na jeho osobu, priam zaujato, kvôli jeho predošlým odsúdeniam. Požiadaval preto o šancu zaradiť sa do života. Má zdravý kontakt s partnerkou a sestrou, ktoré na neho čakajú, i záujem nájsť si prácu, čo tvorí predpoklad vedenia riadneho života po prepustení. Navrhol, aby krajský súd jeho sťažnosti vyhovel a prepustil ho na slobodu s tým, že sa podrobí všetkým obmedzeniam, ktoré mu budú dané.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, na vykonanie ktoré mal splnené všetky zákonné podmienky. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. Možno prisvedčiť názoru súdu prvého stupňa v tom, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaných trestov odňatia slobody (v súčte vykonal viac ako polovicu z výmery všetkých uložených trestov odňatia slobody).

Krajský súd sa však napriek sťažnostným námietkam odsúdeného stotožnil i s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného neboli splnené obe materiálne podmienky spočívajúce v polepšení sa a očakávaní vedenia riadneho života na slobode.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje tiež za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa konštatuje, že postoj odsúdeného k trestnej činnosti je čiastočne nekritický. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto jeho postoj nemôže byť prejavom polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní prevažnej časti uložených trestov odňatia slobody neuvedomuje (nepripúšťa). Zároveň krajský súd dodáva, že iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy, pričom krajský súd nezistil také skutočnosti, ktoré by takéto konštatovanie uvedené v hodnotení ústavu na výkon trestu akokoľvek spochybňovali.

Taktiež doterajší výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného nemožno hodnotiť ako svedčiaci o jeho polepšení. Aby mohol byť takýto záver opačný, musel by „pred súdom stáť iný človek, s iným hodnotením“. V hodnotení ústavu na výkon trestu sa totiž konštatuje, že jeho správanie a vystupovanie

nebolo vždy na požadovanej úrovni, pričom odsúdený má aktuálne evidovaný aj jeden disciplinárny trest. Možno potom uzavrieť, že doterajší výkon trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia nemal na odsúdeného potrebné výchovné pôsobenie a odsúdený nepreukázal dostatočne schopnosť viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody.

Na úplný záver k nespĺneniu prvej materiálnej podmienky spočívajúcej v polepšení sa krajský súd uvádza, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže potom dospieť k záveru, že by po podmiennečnom prepustení na slobode už viedol riadny život. Teda správny bol napokon aj záver súdu prvého stupňa, že odsúdený nespĺňa ani druhú materiálnu podmienku spočívajúcu v očakávaní vedenia riadneho života na slobode.

Krajský súd len pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťažujúcu. K nespĺneniu poslednej zákonnej podmienky pre podmiennečné prepustenie krajský súd dodáva, že ani ústav na výkon trestu neodporučil podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Ústav na výkon trestu vyhodnotil riziko recidívy trestnej činnosti odsúdeného ako vysoké a jeho resocializačnú prognózu ako nepriaznivú. Krajský súd poukazuje aj na početnosť skorších odsúdení odsúdeného najmä pre majetkovú trestnú činnosť (konkrétne pre trestný čin krádeže, vo vzťahu ku ktorému je tzv. špeciálny recidivista), ktoré nasvedčujú tomu, že skôr ukladané sankcie (v poslednom období vždy spojené aj s odňatím slobody) u neho nespĺnili svoj účel a odsúdený sa naďalej dopúšťal protiprávnej činnosti, k páchaniu ktorej má zjavne aj sklony.

Na vyššie uvedených záveroch nemohlo zmeniť nič ani prezentované odhodlanie odsúdeného viesť riadny život po prepustení na slobodu, prípadne ním predložený prísľub prijatia do zamestnania po prepustení na slobodu.

Účelom trestu je totiž aj ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadených trestov odňatia slobody, aby ich odsúdený vykonal v celosti tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu (so zohľadnením skutočnosti, že odsúdený už nebude môcť do skončenia výkonu trestu odňatia slobody účinne navrhnuť svoje podmiennečné prepustenie - § 415 ods. 1 Tr. por.).

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.